

19.01.2023

6 клас

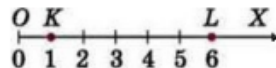
Математика

Тема: Порівняння раціональних чисел

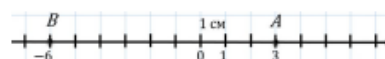
Мета: сформувати вміння порівнювати раціональні числа; розвивати логічне мислення, пам'ять, увагу; виховувати старанність, самостійність.

Хід уроку

На координатному промені точка $L(6)$ розташована правіше від точки $K(1)$. Тому, $6 > 1$.

Таку властивість має й координатна пряма.

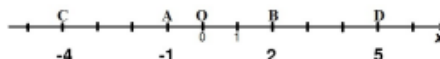

На рисунку точка $A(3)$ розташована правіше, ніж точка $B(-6)$. Тому $3 > -6$.

Отже, **більшим із двох чисел є число, розташоване на координатній прямій правіше.**

На координатній прямій будь-яке **від'ємне число** розташоване **лівіше** від будь якого **додатного** числа.

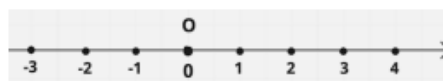
Тому будь-яке **від'ємне** число завжди **менше** від будь-якого **додатного** числа. Наприклад, $5 > -4$; $5 > -1$; $2 > -4$; $2 > -1$.

На рисунку точка $A(-1)$ лежить **правіше** (ближче до нуля) від точки $C(-4)$, тому $-1 > -4$. Зауважимо, що $|-1| < |-4|$.

Отже, **із двох від'ємних чисел більшим є те, модуль якого менший.**

На координатній прямій число 0 розташоване **лівіше** від будь якого **додатного** числа та **правіше** від будь-якого **від'ємного** числа.

Отже, будь-яке **додатне** число **більше за нуль.**

Записують у вигляді нерівності: $a > 0$.

Будь-яке **від'ємне** число **менше за нуль.**

Записують у вигляді нерівності: $a < 0$.

Якщо **a – невід'ємне** число (тобто додатне або нуль), то пишуть $a \geq 0$.

Читають: « a більше або дорівнює нулю».

Якщо **a – недодатне** число (тобто від'ємне або нуль), то пишуть $a \leq 0$.

Читають: « a менше або дорівнює нулю»

Використовуючи ці позначення, запишемо властивість модуля числа a так:

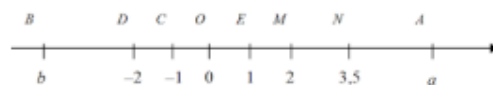
$$|a| = \{a, \text{ якщо } a \geq 0; -a, \text{ якщо } a < 0.$$

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ РАЗОМ!

Завдання 1:

Яка з двох точок розміщена праворуч від іншої:

- 1) $M(3,5)$ чи $C(-1)$;
- 2) $D(-2)$ чи $O(0)$;
- 3) $C(-1)$ чи $D(-2)$;
- 4) $B(b)$ чи $C(-1)$;
- 5) $A(a)$ чи $B(b)$.

Розв'язання.

- 1) точка $M(3,5)$ розміщена праворуч від $C(-1)$; $3,5 > -1$.
- 2) точка $O(0)$ розміщена праворуч від $D(-2)$; $0 > -2$.
- 3) точка $C(-1)$ розміщена праворуч (ближче до нуля) від $D(-2)$; $-1 > -2$.
- 4) точка $C(-1)$ розміщена праворуч (ближче до нуля) від $B(b)$; $-1 > b$.
- 5) точка $A(a)$ розміщена праворуч від $B(b)$; $a > b$.

Завдання 2:

Запишіть у вигляді нерівності твердження:

- 1) 43 – додатне число;
- 2) $-7,2$ – від'ємне число;
- 3) m – невід'ємне число;
- 4) c – недодатне число.

Розв'язання.

- 1) будь-яке додатне число більше за нуль, отже, $43 > 0$;
- 2) будь-яке від'ємне число менше за нуль, отже, $-7,2 < 0$;
- 3) оскільки m – невід'ємне число, то $m \geq 0$;
- 4) оскільки c – недодатне число, то $c \leq 0$.

Завдання 3:

Запишіть числа $-1,7$; 0 ; $-0,7$; $0,2$; 2 ; $-2,85$; $7,23$; $-2,84$ у порядку спадання.

Розв'язання.

За умовою треба записати числа від найбільшого до найменшого.

Найбільшим із чисел, яке розташоване на координатній прямій праворуч, є число $7,23$. Потім 2 ; $0,2$; 0 .

Оскільки серед від'ємних чисел найбільшим є число, у якого модуль найменший, то порівнюємо модулі від'ємних чисел:

$$|-0,7| = 0,7;$$

$$|-1,7| = 1,7;$$

$$|-2,84| = 2,84;$$

$$|-2,85| = 2,85.$$

Отже, числа розташуємо так: $-0,7$; $-1,7$; $-2,84$; $-2,85$.

Відповідь: $7,23$; 2 ; $0,2$; 0 ; $-0,7$; $-1,7$; $-2,84$; $-2,85$.

Завдання 4:

Скільки існує цілих значень x , що задовольняють нерівність: $-4,5 \leq x \leq 5,8$.

Розв'язання.

На координатній прямій зображено точки $M(-4,5)$ і $K(5,8)$. Між цими точками розташовані цілі числа: $-4; -3; -2; -1; 0; 1; 2; 3; 4; 5$.

Отже, цілих чисел, що задовольняють нерівність, тобто перетворюють її на правильну нерівність, 10.

Відповідь: 10

Домашнє завдання:

Переглянути відео: <https://youtu.be/5Io2aG0qsz0>

Або опрацювати параграф 25.

Виконати завдання САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

Відправити на Нуман або електронну пошту smartolenka@gmail.com

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Знайдіть модуль кожного з чисел: -1 ; 26 ; $-2,3$; $5,4$; 0 ; -16 .
2. Розв'яжіть рівняння:
  - 1) $|x| = 7$;   2) $|x| = -4$;   3) $|-x| = 8,4$.
3. Знайдіть значення виразу:
  - 1) $|-7,2| - |3,4|$;   3) $\left| -\frac{5}{12} \right| + \left| \frac{3}{16} \right|$;
  - 2) $|-12| \cdot |-8|$;   4) $|-56| : |-0,7|$.
4. Розмістіть числа у порядку зростання:
 $-9,8$; 6 ; $-3,7$; 0 ; $3,8$; $7,8$; $-8,4$.